

Основи академічного письма

Академічне письмо

Поняття академічного письма
знаходиться у ряду таких понять:

Академічна культура – Академічна
добросесність – Запобігання академічній
нечесності (у т.ч. перевірка робіт на запозичення
та протидія плагіату) – Авторське право (захист
інтелектуальної власності) – Академічний текст
як система

Ознайомтесь: <https://lib.nure.ua/plagiat>

Академічне письмо

**Основою академічного письма є вміння
читати і розуміти текст, аналізувати його,
читати написане критично, формулювати
індивідуальну, авторську і конкретну
позицію тощо**

**Складання
бібліографічного опису
документів, що
використовуються у
студентських роботах, для
Списку посилань**

Види письмових робіт, у яких буде потрібний перелік документів, використаних студентами – Список посилань

- **Реферати** (до практичних/семінарських занять);
- **Доповіді на науково-практичних заходах** (конференціях/семінарах/наукових форумах);
- **Статті** (у періодичних журналах та збірниках);
- **Курсові роботи/проекти** (на кожному курсі з певної дисципліни або з двох-трьох дисциплін одного спрямування);
- **Атестаційні роботи бакалаврів і магістрів**

Види документів для опису

- **Закони та інші законодавчі документи**
 - **Наукові видання**
(монографії, збірники наукових праць, матеріали науково-практичних заходів)
 - **Навчальні видання**
(підручники, навчальні посібники, лекції)
 - **Довідкова література**
(енциклопедії, довідники, словники)
 - **Статті**
(з продовжуваних видань і періодичних журналів)
- **Нормативні і патентні документи**
(стандарти, патенти, авторські свідоцтва, технічні умови)

Нормативні документи, що регламентують складання бібліографічного опису

- **ДСТУ 7.1:2006** Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання

Використовується якщо формується Список використаних джерел інформації.

- **ДСТУ 8302:2015** Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання

Використовується якщо це - Список посилань або Бібліографічний список посилань.

УВАГА!

**В електронному каталозі бібліотеки
та електронному архіві EIAr KhNURE
(*як і в інших бібліотеках в Україні*)
описи документів представлено за
ДСТУ 7.1:2006.**

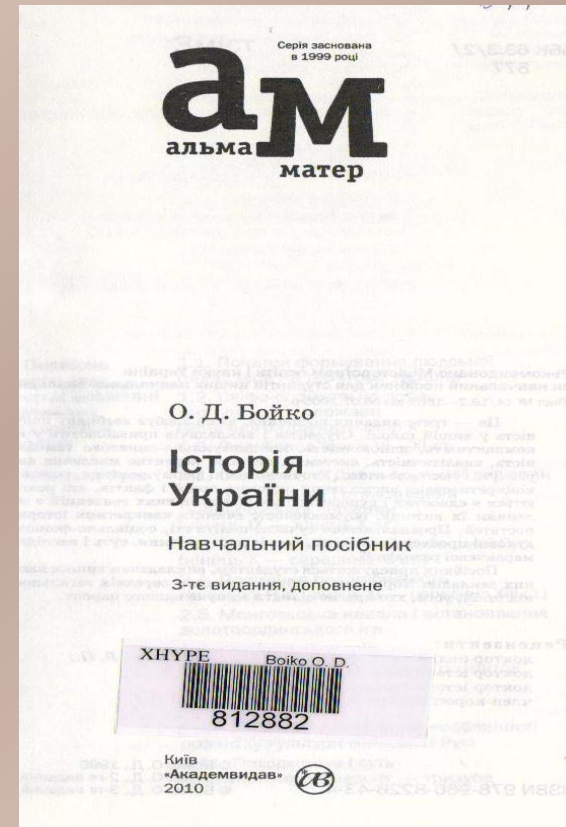
**Тому не слід використовувати ці
описи для складання Списку
посилань!**

Основні правила складання бібліографічних описів для посилань

- ❑ Опис всієї книги (у т.ч. в електронному вигляді) здійснюється з титульного листа або звороту титульного листа / інших джерел, що цитують книгу
- ❑ Аналітичний опис використовується для опису частини будь-якого джерела: статті з журналу, доповіді з матеріалів конференції/форуму, глава чи параграф з книги (якщо у неї є окрема назва)
- ❑ Опис творів, якщо авторів один, два, три, здійснюється обов'язково під Прізвищем автора. Якщо авторів більше 3-х, - під назвою твору або під Прізвищем першого автора
- ❑ Опис будь-якого джерела інформації здійснюється мовою оригіналу

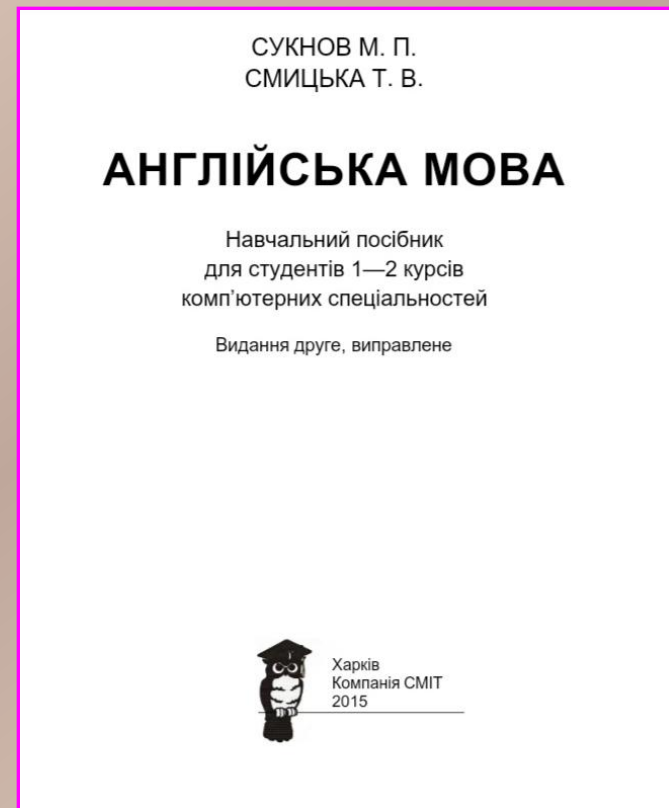
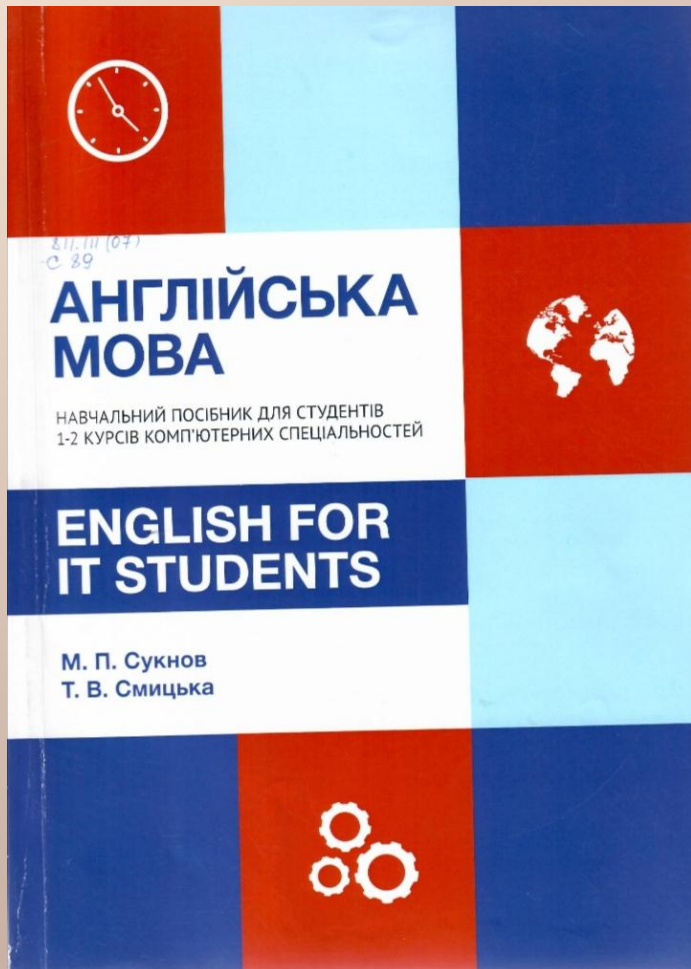
**Приклади
складання опису
різних джерел
інформації за ДСТУ
8302:2015
(для здійснення
посилань)**

Опис книги одного автора

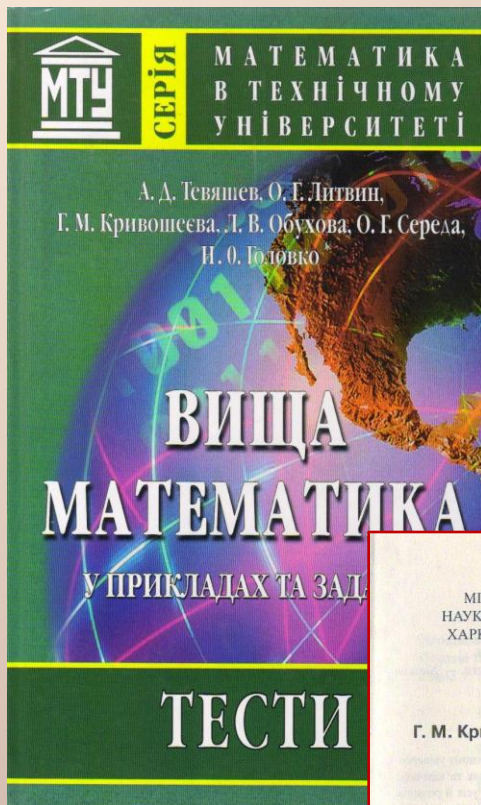
**Бойко О. Д. Історія України.
Київ: Академвидав, 2010. 684 с.**

Опис книги двох/трьох авторів

**Сукнов М. П., Смицька Т. В.
Англійська мова. Харків:
Компанія СМІТ, 2015. – 262 с.**

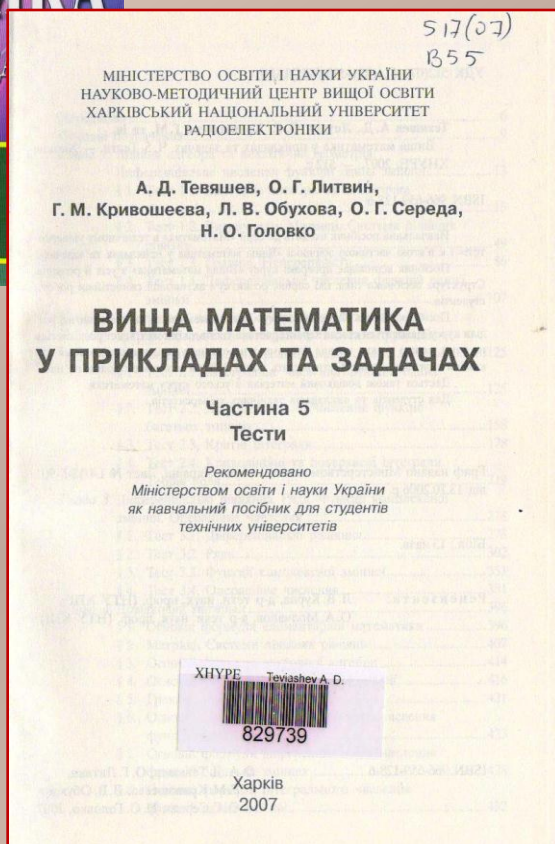
Опис книги більше трьох авторів

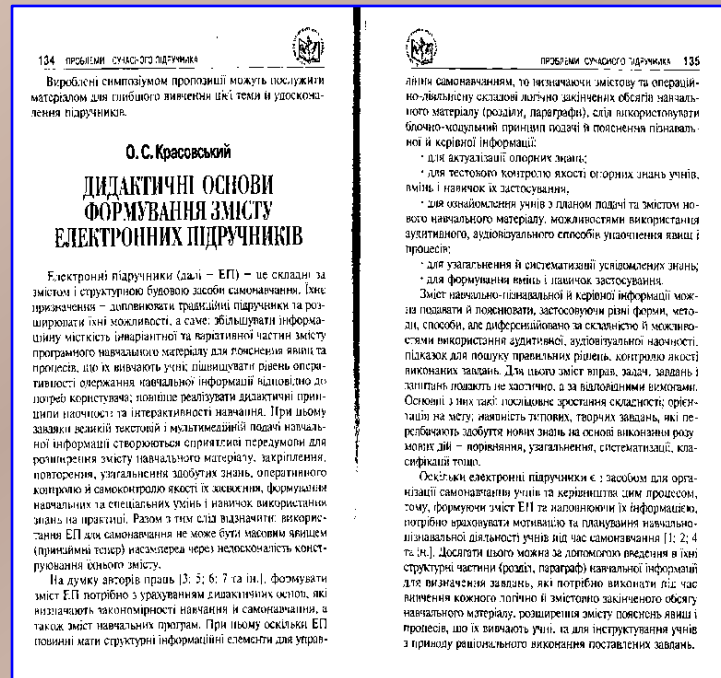
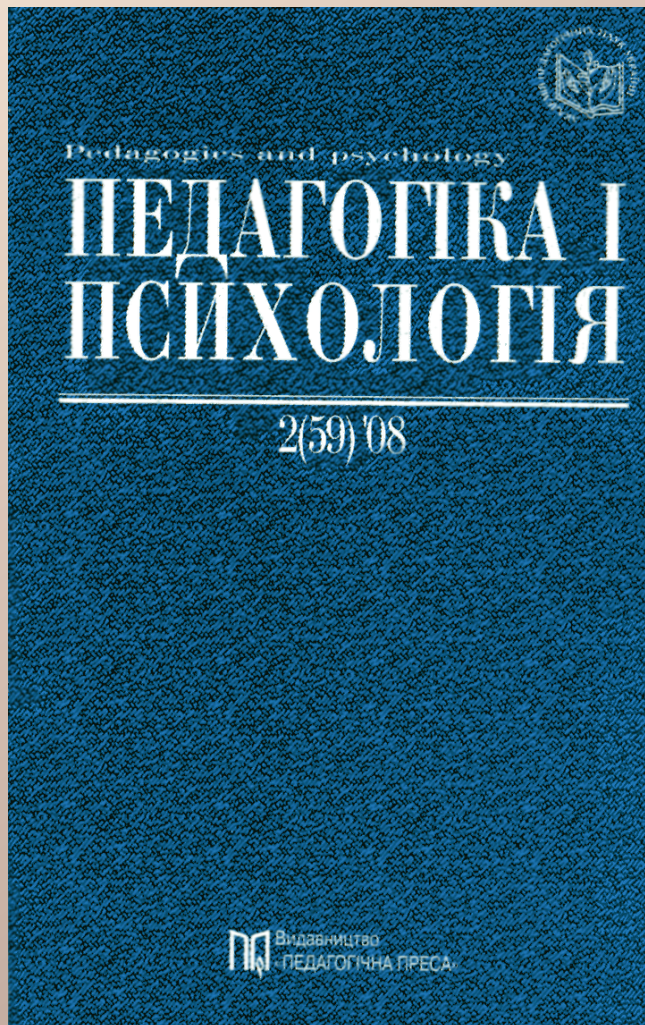
Вища математика у
прикладях та задачах :
тести / А. Д. Тевяшев та
ін. Харків, 2007. 512 с.

АБО

Тевяшев А. Д. та ін. Вища
математика у прикладах
та задачах : тести.
Харків, 2007. 512 с.

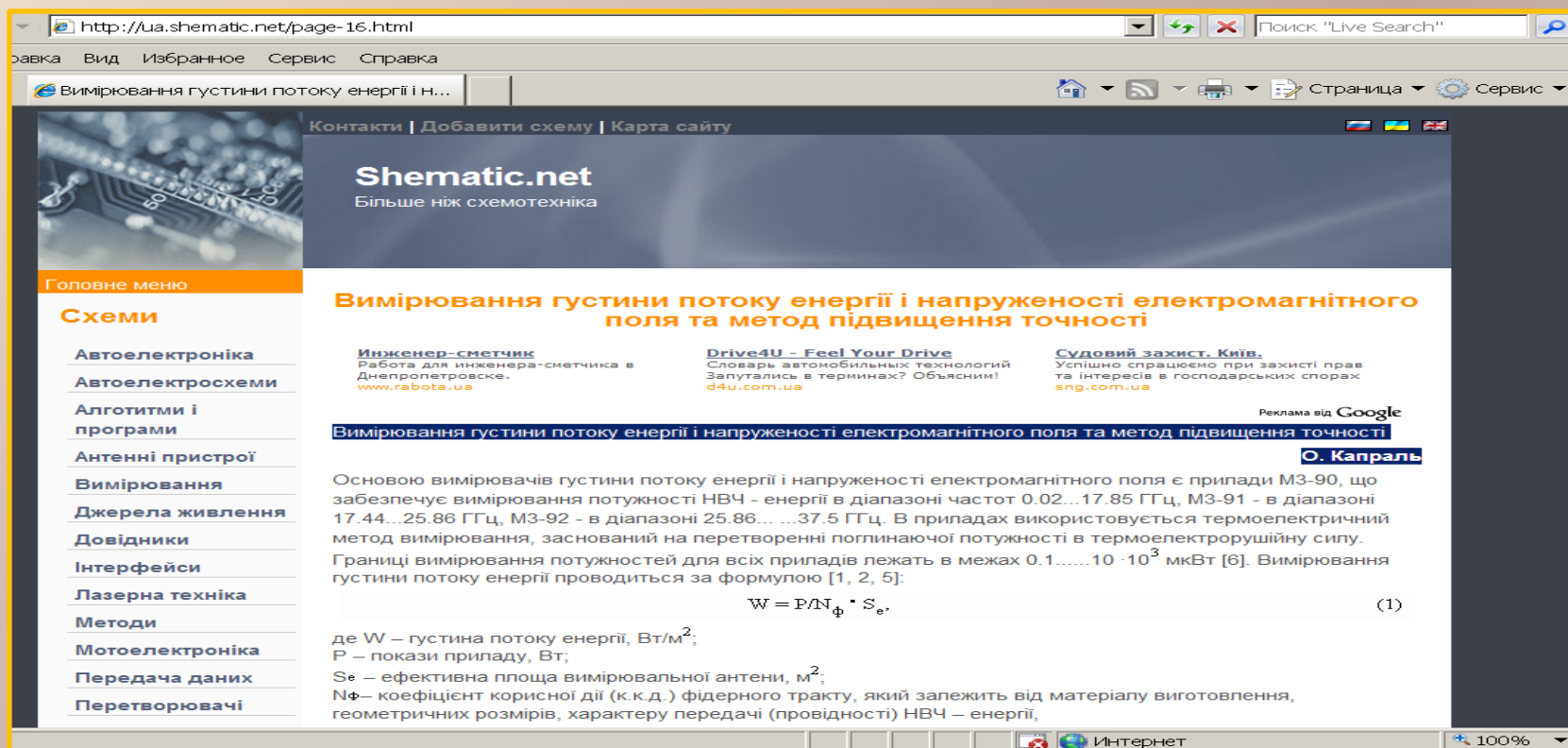

Аналітичний опис статті у журналі

Красовський О. С. Дидактичні основи формування змісту електронних підручників. Педагогіка і психологія. 2008. № 2. С. 134–143.

Опис інтернет-ресурсу:

Капраль О. Вимірювання густини потоку енергії
URL: <http://ua.shematic.net/page-16.html>.

Бібліографічне посилання

Визначення:

Це сукупність бібліографічних відомостей про цитування в тексті одного документу іншого документу, що є необхідними і достатніми для його загальної характеристики, ідентифікації та пошуку

Види б/ф посилань

**За місцем
розташування
в
документі:**

- **Внутрішньо
текстові**
- **Підрядкові**
- **Затекстові**

**За повтором
приведення
посилань на
один і
той же об'єкт:**

- **Первинні**
- **Повторні**

**За змістом
бібліогра-
фічних
записів:**

- **Одиничні**
- **Комплексні**

Види б/ф посилань по місцю у роботі

Внутрішньо текстове	Підрядкове	Затекстове
використовується, якщо значну частину відомостей про публікації внесено в текст документа; • розміщується безпосередньо в тексті; • наводиться в круглих дужках	використовується, якщо в середині тексту розмістити неможливо; • розміщується в нижній частині сторінки, відокремлюючи від основного тексту горизонтальною лінією	• розміщується наприкінці осн.тексту з назвою «Список посилань»; • нумерація наскрізна арабськими цифрами/буквами/астерисками в межах всього документа/окремих глав

Приклади б/ф посилань

Внутрішньо текстове посилання

При застосуванні непрямої мови у тексті роботи:

Л. В. Глазунова звернула увагу на нові формати книг та можливості їхнього використання (Бібліотекар, 2015. № 1,2,3).

При застосуванні непрямої мови та прямої мови (цитати) у тексті роботи:

З цього приводу А. П. Ярещенко у книжці «Під чаром рідної землі» (Київ, 2008. С. 116) писав:

«Техніка вишивання має близько ста різних варіантів...».

Приклади б/ф посилань

Підрядкове посилання

При застосуванні цитати у тексті роботи:

«Реформування державної статистики у відповідності до міжнародних стандартів є надзвичайно важливим і актуальним завданням для України».²

А опис виноситься на тій же сторінці, під текстом (у нижньому колонтитулі), як представлено далі:

² Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. Ком. Статистики України. Київ : Консультант, 2008.

Приклади б/ф посилань

Затекстове (Позатекстове)

У позатекстовому посиланні повторюють відомості про об'єкт посилення, який згадано в тексті роботи:

Цитата у тексті роботи:

«Про це зазначено у Законі України «Про видавничу справу».
[3]

У позатекстовому посиланні :

3. Про видавничу справу: Закон України за станом на 20 берез. 2004 р. / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2004. 17 с.

Способи розміщення посилань у списку

Алфавітний	Система тичний	Хроноло гічний	Нумераційний
за алфавітом прізвищ авторів або публікацій (якщо авторів більше 3-х)	в певній логічній послідовно сті (області знань, теми, форми док.-тів)	по роках публікацій, в межах кожного року – в алф. порядку авторів або назв	в порядку згадування в тексті роботи

Розміщення бібліографічних записів різними мовами

- ☐ спочатку мовами з кириличним алфавітом;
- ☐ потім література іноземними мовами в порядку латинського алфавіту.

Зв'язок бібліографічного списку з текстом роботи

- ☐ Зв'язок бібліографічного Списку з текстом роботи здійснюється за номерами записів у Списку літератури
- ☐ Такі номери розміщують у квадратних дужках. Цифри у них показують, під яким номером належить шукати у Списку потрібне джерело

УВАГА!

*Якщо Вами правильно оформлено
посилання, то антиплагіатна система
не рахує відсоток запозичення*

Бібліографічні менеджери для автоматичного складання описів використаних джерел інформації

- ***Бібліографічні менеджери - програми, що розроблені для зберігання бібліографічних даних, повних текстів, оформлення посилань або/та списків літератури***

Рекомендуємо для виконання практичного завдання та у подальшому використовувати бібліографічний менеджер для оформлення Списків за українськими ДСТУ та міжнародними стилями

➤ **Grafiati** <https://www.grafiati.com/uk/>

1. Як користуватися сервісом?

1. Для оформлення бібліографічного посилання оберіть необхідний тип джерела в меню ліворуч і заповніть наявні поля або скористайтесь пошуком джерел у каталогах.
2. За допомогою меню змінійте стилі цитування, порядок сортування джерел, експортуйте створені списки тощо.
3. Вкладки «Список джерел» і «Додавання джерела» в тілі сторінки дозволяють зручно керувати процесом створення списку використаної літератури.

2. Чи потрібні реєстрація та оплата?

Користуватися сервісом можуть як зареєстровані, так і незареєстровані користувачі.

Базовий перелік функцій доступний користувачам безоплатно.

Мої бібліографії ▾

Додати бібліографію +

Стиль цитування:

ДСТУ 8302:2015 ▾

Сортувати:

За вимогами стандарту ▾

Пошук у каталогах

Пошук

За типом:

Книга ▾

Ручне додавання

Оберіть тип джерела:

Популярні типи:

- + Стаття в журналі
- + Книга
- + Сайт

Усі типи:

Автореферат дисертації
Архівний документ
Дисертація

Список джерел

Додавання джерела

Моя бібліографія

Спискові джерел сумно, коли він порожній. Додайте хоча б одне джерело, обравши його тип чи здійснивши пошук у каталогах.

Сервіс від «Kyiv Dictionary»

Зареєструйтеся безплатно,
щоб збільшити ліміт

Бібліографія буде доступна:

06 : 02 : 56 : 05
ДН. ГОД ХВ С

Мої бібліографії ▾

Додати бібліографію +

Стиль цитування:

ДСТУ 8302:2015 ▾

Сортувати:

За вимогами стандарту ▾

Пошук у каталогах

Пошук

За типом:

Стаття в журналі ▾

Список джерел

Додавання джерела

Додати книгу

Автор

Ім'я та по батькові автора:

Прізвище автора

+ Автор

+ Редактор

+ Перекладач

Назва

Назва книги

Aa

Місто

Місто видання

Вид-во

Видавництво

Рік

Рік видання

К-сть сторінок

Число

Номер видання

Номер видання (число, крім 1)

Дата оригіналу

Дата видання оригіналу (рік)

ISBN

Міжнародний номер ISBN

Частина багатотомного видання? ☐

Онлайн-джерело? ☐

Ручне додавання

Оберіть тип джерела:

Популярні типи:

- + Стаття в журналі
- + Книга
- + Сайт

Усі типи:

Автореферат дисертації
Архівний документ
Дисертація
Диск
Закон / нормативний акт
Книга
Патент

Головна
сторінка
Grafati

Сторінка
Сервісу:
Бібліографія.
Ручне
додавання

Використання ChatGPT у бібліографії

Процес складання бібліографічного опису джерел інформації за допомогою нейромереж (ChatGPT) може бути автоматизований та значно спрощений.

Однак, модель генерує текст на основі шаблонів у навчальних даних та не має можливості перевірити точність інформації, що генерується.

Таким чином, результат може містити неточності, помилки та хибну інформацію.

Тому найправильніший на даний момент шлях – використання бібліографічних менеджерів для опису джерел інформації.

Бібліографічний опис книги трьох авторів

Бібліографічний опис в ChatGPT

Денисенко М. П.,
Догмачов В. М., Кабанов
В. Г. Кредитування та
ризики. — К., 2017. —
213 с.

Бібліографічний опис в Grafiati

Денисенко М. П.,
Догмачов В. М., Кабанов
В. Г. Кредитування та
ризики : навч. посіб. 2-ге
вид., доп. Київ:
Академперіодика, 2017.
213 с.

МІЖНАРОДНІ СТИЛІ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ПОСИЛАНЬ ДО НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

- При публікуванні українськими науковцями результатів досліджень у статтях в міжнародних наукових журналах або у доповідях в матеріалах міжнародних конференцій / семінарів треба оформлювати роботи, використовуючи стиль цитування, який вимагається конкретним виданням.
- У науковому світі існує понад 6 тисяч різних стилів (правил) цитування джерел в наукових роботах залежно від галузі, місця, в якому публікується робота, тощо.
- Ці правила розроблялися фаховими науковими об'єднаннями.

ПЕРЕЛІК НАЙВІДОМІШИХ МІЖНАРОДНИХ СТИЛІВ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКІВ ПОСИЛАНЬ (які прийняті для застосування у ХНУРЕ)

APA style (American Psychological Association) - стиль Американської психологічної асоціації; сфера застосування - суспільні науки (соціологія, право, психологія, історія і т.п.);

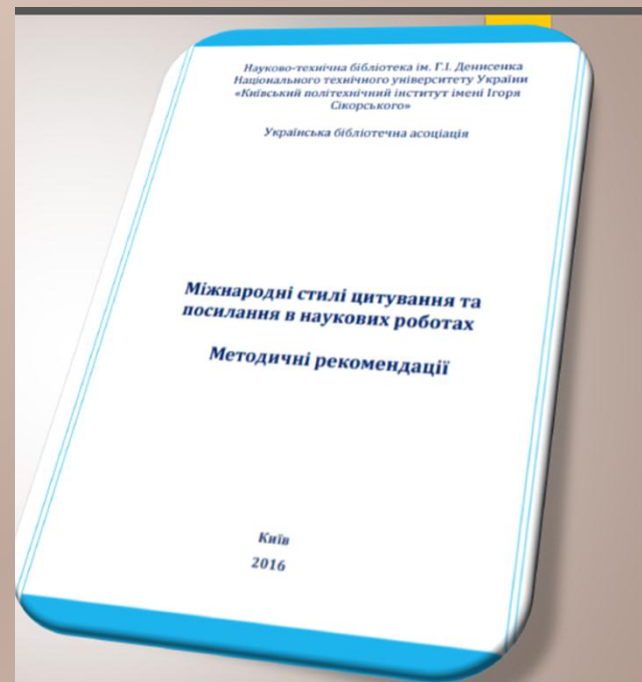
Harvard style (Harvard University) - стиль Гарвардського університету; сфера застосування - гуманітарні та суспільні науки;

AIP style (American Institute of Physics) - стиль Американського інституту фізики; сфера застосування – фізика;

IEEE style (Institute of Electrical and Electronics Engineers) - стиль Інституту інженерів електротехніки та електроніки; сфера застосування – інженерія, електроніка, телекомунікації, інформатика та інформаційні технології.

- **Рекомендовані
джерела для
ознайомлення**

Методичні рекомендації та приклади оформлення списку літератури згідно з міжнародними стилями цитування

Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3.

БІБЛІОСИНЕРГІЯ: ПІДТРИМКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

[ГОЛОВНА](#)
[ПРО ПРОЕКТ](#)
[КУРАТОРИ](#)
[УЧАСНИКИ](#)
[КОНТАКТИ](#)
[БАНК ІДЕЙ](#)
[ПІДТРИМАТИ](#)
[ДОЛУЧИТИСЯ ДО ПРОЕКТУ](#)

Ділимося досвідом, набуваємо знання, зростаємо разом!

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА КУЛЬТУРА ПУБЛІКАЦІЙ

Даний тематичний блок містить матеріали щодо культури академічного письма, норм та принципів побудови наукових текстів, а також вимоги до якісного оформлення наукових публікацій на засадах академічної доброчесності.

Відповідальний підхід до публікації науково-дослідних робіт є запорукою конкурентоспроможності фахівця в професійному середовищі і сфері міжнародних наукових комунікацій.

Бібліотека покликана сприяти впровадженню світових стандартів академічного письма та культури публікацій; інформувати науковців і здобувачів освіти усіх рівнів щодо принципів наукової доброчесності, поширювати правила підготовки рукописів для публікації з дотриманням етики цитування, просувати практики запобігання плагіату.

Матеріали систематизовано за рубриками «Регламенти. Методики. Рекомендації», «Статті», «Книжки», «Презентації», «Відео», «Корисні посилання». В середині рубрик – у зворотньо-хронологічному порядку, далі за алфавітом.

Регламенти. Методики. Рекомендації

2020

До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки України від 20.05.2020 р. № 1/9-263.

2019

Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження / Віктор Дроздов ; Ізмаїльський державний гуманітарний університет. – [2019]. – 22 слайди.

Кулешова А. В. По лезвию бритви: как самоцитирование не превратится в самоплагиат / А. В.

- Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження / Віктор Дроздов ; Ізмаїльський державний гуманітарний університет. – [2019]. – 22 слайди. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1IsLV3ZIXN3d4q0OtEm5st1b2BIA-Rka1h/view>